

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 01 lipca 2024 r.
znak sprawy: DBD.pp.058.13.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 2955 w sprawie niekorzystnych zmian pogodowych

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 2955 Pani Poseł Anny Dąbrowskiej-Banaszek w sprawie niekorzystnych zmian pogodowych, które wystąpiły w ostatnim czasie i dotknęły różne regiony Polski, uprzejmie informuję, że zgodnie z ustawą o stanie klęski żywiołowej z dnia 18 kwietnia 2002 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.), przez stan klęski żywiołowej rozumie się przez katastrofę naturalną lub awarię techniczną, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem.

Jednocześnie informuję, że na podstawie ww. przepisów stan katastrofy naturalnej - to zdarzenie związane z działaniem sił natury, w szczególności wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, długotrwałe występowanie ekstremalnych temperatur, osuwiska ziemi, pożary, susze, powodzie, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, masowe występowanie szkodników, chorób roślin lub zwierząt albo chorób zakaźnych ludzi albo też działanie innego żywiołu.

Stan klęski żywiołowej może być wprowadzony na obszarze, na którym wystąpiła klęska żywiołowa, a także na obszarze, na którym wystąpiły lub mogą wystąpić skutki tej klęski. Stan klęski żywiołowej wprowadza się na czas oznaczony, niezbędny dla zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia, nie dłuższy niż 30 dni. Mając na uwadze powyższe, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić stan klęski żywiołowej z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego wojewody.

Należy jednak zauważyć, że ogłoszenie stanu klęski żywiołowej nie stanowi samoistnej, czy nawet dodatkowej, przesłanki do otrzymania nadzwyczajnej pomocy finansowej z budżetu państwa przez poszkodowane podmioty, w tym rolników.

Producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych wystąpiły szkody w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w tym gradobicia zgodnie z obowiązującymi przepisami mogą ubiegać się zgodnie z obowiązującymi przepisami o następujące formy wsparcia:

1. preferencyjny kredyty na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych

Kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu przez komisję powołaną przez wojewodę.

Komisja powołana przez wojewodę, dokonuje oszacowania wysokości szkód poprzez lustrację na miejscu:

- 1) w ciągu 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego powstania tych szkód, nie później jednak niż do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji i nie wcześniej niż od wschodów upraw,
- 2) dwukrotnie, w przypadku szkód spowodowanych przez ujemne skutki przymrozania, przymrozki wiosenne, powódź lub grad w drzewach owocowych

(dotyczy wyłącznie drzew owocowych jako środka trwałego natomiast nie dotyczy szkód w owocach tj. plonie):

- a) po raz pierwszy - w terminie do 2 miesięcy od dnia powstania tych szkód,
- b) po raz drugi - nie później niż w terminie do 12 miesięcy od dnia powstania tych szkód.

W pierwszym etapie szacowania szkód w drzewach owocowych sporządza się protokół w formie notatki zawierający dane niezbędne przy powtórnym szacowaniu szkód. Komisja dokonując szacowania po raz drugi sporządza protokół z oszacowania szkód.

Oprocentowanie tych kredytów wynosi 0,5% dla producenta rolnego, który w dniu wystąpienia szkód posiadał ubezpieczone 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich, w przypadku pozostałych producentów rolnych oprocentowanie obecnie wynosi 4,93%.

Kredyty udzielane są przez Banki współpracujące z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

2. udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;
3. zastosowanie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa na podstawie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy;

4. udzielenie na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego.

Podstawową formą pomocy mającą na celu zapewnienie uzyskania pełnej rekompensaty w przypadku wystąpienia w uprawach rolnych szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych są dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich stosowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477).

W 2023 r. ubezpieczeniem objętych było 41,5 tys. ha sadów, głównie od ryzyka wystąpienia gradu i przymrozków wiosennych.

Jesienią 2023 r. zakłady ubezpieczeń oferowały sadownikom ubezpieczenie od przymrozków wiosennych od indywidualnego ryzyka lub w pakiecie obejmującym przymrozki wiosenne i grad.

Zakłady ubezpieczeń ustalają z reasekuratorem limit wartości ubezpieczenia na dany rok.

Budżet państwa zapewnia 65 % dopłaty do składek ubezpieczenia do składki taryfowej do kwoty nie przekraczającej:

- a) 9 % sumy ubezpieczenia dla upraw prowadzonych na glebach klasy I – IV,
- b) 12 % dla upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy V,
- c) 15 % sumy ubezpieczenia dla upraw prowadzonych na VI klasie gleby.

W 2024 r. producenci rolni mają do wykorzystania 920,5 mln zł na dopłaty do składek ubezpieczenia, co powinno zmniejszyć wysokość składki ubezpieczenia płaconej przez producenta owoców.

Umowy ubezpieczenia producenci rolni mogą zawierać z jednym wybranym z 9

zakładów ubezpieczeń, z którymi podpisane zostały umowy w sprawie stosowania w 2024 r. dopłat do składek ubezpieczenia.

Na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazuje producentom rolnym dopłatę do składki ubezpieczenia. Producent rolny samodzielnie podejmuje decyzję dotyczącą zakresu ubezpieczanych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Przedstawiając powyższe informuję, że w przedłożonym pod obrady Stałego Komitetu Rady Ministrów projekcie ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich zaproponowane zostały nowe rozwiązania umożliwiające zniesienie barier w dostępie do dotowanych ubezpieczeń upraw sadowniczych.

Niezależnie od powyższego, producenci rolni mogą również ubiegać się do 31 grudnia br. o kredyty na utrzymanie płynności finansowej - linia UP.

Pomoc polega na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu, w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

Może on zostać udzielony na uregulowanie zobowiązań finansowych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym oraz ponoszenie przez producentów rolnych bieżących nakładów przyczyniających się do poprawy płynności finansowej.

Kwota kredytów udzielonych producentowi rolnemu nie może przekroczyć kwoty:

- 1) 100 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni nie większej niż 50 ha użytków rolnych;
- 2) 200 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 50 ha i nie większej niż 100 ha użytków rolnych;
- 3) 400 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w

rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych.

Oprocentowanie należne bankowi płacone przez kredytobiorcę wynosi 2%.

Szczegółowe informacje o warunkach i zasadach udzielania kredytów oraz w jakich bankach można starać o ww. kredyty znajdują się na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: <https://www.gov.pl/web/arimr/1-kredyty-preferencyjne>

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że po oszacowaniu przez komisje powołane przez wojewodów strat spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych na terenie kraju podjęta zostanie decyzja o uruchomieniu dodatkowych programów pomocowych na ten cel.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Ustawa o Stanie Klęski Żywiłowej z dnia 18 kwietnia 2002 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.).
- (2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).
- (3) Uchwała nr 23 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 z 10 maja 2023 roku.